

Novembar 2006.

STUDIJSKA POSETA BUGARSKOJ

TTI Group kroz poslovno udruženje "KOMDEL" organizuje studijska putovanja sa ciljem upoznavanja sa iskustvima drugih zemalja u funkcionisanju komunalnih delatnosti. Poseta Bugarskoj je imala za cilj da se neposredno vidi sprovedena privatizacija komunalnih delatnosti u Sofiji i dobiju informacije od samih učesnika privatizacije: grada Sofije kao naručioca usluga i privatnih operatera.

Za studijsko putovanje u Bugarsku odazvalo se više javnih komunalnih preduzeća, članica KOMDEL-a iz: Beograda, Novog Sada, Niša, Kragujevca, Kruševca, Smedereva, Rume, Bečeja, Jagodine, Mladenovca, predstavnici Privredne komore Srbije i predstavnik GASOP-a pridružene članice KOMDEL-a. Kao i kod predhodnih studijskih putovanja (Makedonija, Grčka, Slovenija, Austrija) organizacija putovanja i smeštaja poverena je turističkoj organizaciji Royal iz Beograda. Radni deo posete organizovala je stručna služba KOMDEL-a.

Prvog dana boravka u Sofiji 15. novembra 2006 godine, deo delegacije vodio je razgovore u Skupštini grada Sofije, a deo delegacije posetio je privatno komunalno preduzeće Čitota, jedno od tri privatna operatera u Sofiji.

Delegacija KOMDEL-a predvođena Predsednikom Upravnog odbora, gospodinom Draganom Ignjatovićem-na sastanku sa domaćinima-predstavnicima Grada Sofije

Među komunalcima nema tajni - Direktor "Čistote", gospodin Krasimir Zanev trudio se da odgovori na sva pitanja

Razgovorima u Skupštini Sofije sa bugarske strane prisustvovali su predstavnici Skupštine, Direkcije za ekologiju i čistoću, glavni Komunalni inspektor za Sofiju i predstavnici firme Bulekopak koja se bavi sakupljanjem sekundarnih sirovina u Sofiji.

Gospodin Petar Trajkov sekreta Direkcije za ekologiju posle upoznavanja sa delegacijom KOMDEL-a i protokolarnog dela dobrodošlice upoznao je prisutne sa sledećim podacima. U Sofiji sakupljanje, odvoženje i deponovanje smeća, održavanje javne higijene u Gradu povereno je privatnim operaterima (tri privatna preduzeća) na osnovu davanja kocesije na 20 godina. Sofija ima oko dva miliona stanovnika. Preduzeće "Čistota" pokriva centralno jezgro grada i bližu periferiju za jedan milion stanovnika. Ugovrom o koncesiji ugovorena je fiksna cena obavljanja sakupljanja odvoženja i deponovanja na pet godina i godišnje se povećava za stepen inflacije. Istovar smeća na deponiju nije u predhodnom periodu naplaćivan od koncesionara.

Sofija je podeljena na 24 reona na kojima su raspoređeni kontejneri i kante (111.000 sudova) za sakupljanje smeća. Koncesionar iz centralnog dela grada smeće odvozi jedanput dnevno u ostalim delovima grada 2-3 puta nedeljno. Ulice se čiste samo metlama i peru jedanput godišnje. Ranije su se prale svaki dan.

Na pitanje predstavnika KOMDELa šta se desilo sa komunalnim preduzećem koje je obavljalo ranije delatnost, odgovoreno je da se raspalo. Međutim prema informacijama koje je dobio drugi deo delegacije u privatnoj firmi "Čistota", preduzeće je utopljeno u koncesionu firmu s tim što je većina radnika otpuštena. Šta se desilo sa opremom i objektima predhodnog komunalnog preduzeća nismo uspeli da saznamo.

Kod pitanja ko vrši naplatu usluga odgovoreno je da građani kvartalno u vidu takse uz plaćanje poreza na imovinu plaćaju i uslugu sakupljanja i odvoženja smeća. Sistem određivanje visine cene čini tržišna vrednost objekta/stana na bazi 100m² i u promilima se određuje cena usluge. Pošto je to javni prihod kod neplaćanja pripisuje se kamata, potraživanje ne zastareva i podleže prinudnoj naplati, kao i svaki porez.

U zimskom periodu pepeo od upotrebe čvrstih goriva izručuje se pored kontejnera. Zbog baliranja smeća i hemijskog sastava pepela, koji bi razgradio najlon foliju pepeo se ne sme odlagati sa ostalim smećem.

Sofija trenutno ima gorući problem odlaganja smeća. Gradska deponija je zatvorena, koja je više smetlište nego deponija. Prepunjena je i mora hitno da se sanira. Nova lokacija za buduću deponiju nije određena tako da su prinuđeni da svo smeće baliraju i odlažu na otvorenom prostoru.

Uz sve probleme u Sofiji je ipak počela i primarna selekcija koja za sada daje jako slabe rezultate. Privatno preduzeće Bulekopak sistemom tri kante – staklo, papir i PET ambalaža, sakuplja sekundarne sirovine iz centra Sofije. Ovim sistemom obuhvaćeno je oko 500 hiljada građana. Bulekopak tek započinje akciju komunikacije sa građanima i predviđa proširenje obuhvata van centralnih zona. Sa firmama sklapa posebne ugovore, a edukacija i organizovanje uvođenje primarne separacije tek predstoji. Za sada se to svodi na brošure, natpise na posudama za separaciju, posebnim novinama koje izdaju, obilaženje i ugovaranje posla sa većim firmama. Bulekopak je za sada jedina firma koja postepeno uvodi primarnu separaciju u Sofiji.

Poseta postrojenju za baliranje smeća

Drugog dana boravka u Sofiji cela delegacija je obišla postrojenje za baliranje smeća. Dnevno se sakupi oko 1.300 000 tona smeća. Postrojenje za baliranje je veoma moderno i ceo proces se kompjuterski prati i beleži. Bale su od 700. do 1000. kilograma. U postrojenju za baliranje smeće se prethodno melje i sabija zatim obavlja šest puta mrežom i osam puta najlon folijom. Odlazu se na otvorenom prostoru zbog nepostojanja deponije. Problem je što tako balirano smeće na otvorenom prostoru, zbog vrenja i gasova sme da se drže tri godine. Jedan deo bala je već preko dve godine na otvorenom prostoru, a rešenje njihovog odlaganja je neizvesno.

Detalji iz postrojenja – posle mlevenja, otpad se balira i obmotava sa armaturnom mrežom i na kraju sa streč folijom – Problem je šta raditi sada sa formiranim balama

Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda u Dimitrovgradu

Na povratku u Srbiju, unapred dogovorena poseta Dimitrovgradu sa predsednikom opštine Dimitrovgrad gospodinom Veselinom Veličkovim i direktorom JKP „Komunalac“ gospodinom Miroslavom Jovanovićem bila je prijatno iznenađenje za celu ekipu. Naime, u Dimitrovgradu funkcioniše postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda. Sistem obuhvata 95% stanovnika Dimitrovgrada. sada se širi mreža i na novo naselje tako da će postići 100% obuhvata. Kanalizacionom mrežom pokriven je ceo Dimitrovgrad. Postrojenje je dobro odžavano, a kapacitet prevazilazi potrebe Dimitrovgrada, tako da su u pregovorima sa Bugarskom da kaptiraju deo otpadnih voda iz Bugarske. Prečišćena voda je druge kategorije i takva se pušta u Nišavu. Kapriranjem otpadnih voda iz Bugarske, pored finasijskih koristi doprineće se još boljem kvalitetu vode reke Nišave.

Detaljnije tehničke i ekonomsko finansijske informacije o ovom postrojenju i celom kanalizacionom sistemu u Dimitrovgradu dostavićemo u posebnoj informaciji naknadno. Veoma je značajno da i drugi gradovi vide kako se sopstvenim snagama može napraviti kapitalni infrastrukturni objekat.

Na kraju puta predsednik opštine Ruma gospodin Nikolić, koji je išao u Bugarsku sa KOMDEL-ovom grupom, organizovao je ručak u Beloj Palanci, lepom i uređenom gradu sa bogatim izvorom pitke vode čija je konstantna temperatura 2⁰ C.

DIMITROVGRAD

BELA PALANKA

